

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก จากที่เคยอยู่กับแบบครอบครัวใหญ่ ได้เปลี่ยนไปเป็นการอยู่อาศัยแบบครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น การเพิ่มขึ้นของคนโสด ผู้หญิงต้องออกไปทำงานนอกบ้าน การเสียเวลาไปกับการเดินทางทำให้ไม่มีเวลาเตรียมและปรุงอาหาร รวมทั้งการไม่ชอบทำอาหารรับประทานเอง ดังนั้นเพื่อความสะดวก และต้องการประหยัดเวลาให้มากที่สุด ปัจจุบันผู้บริโภคจึงนิยมบริโภคอาหารสำเร็จรูปมากขึ้น ทั้งยังมีการจับจ่ายเพื่อซื้ออาหารสำเร็จรูปมาเก็บสำรองไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น ไม่ว่าจะเป็น บะหมี่สำเร็จรูป อาหารทะเลสดแช่แข็ง อาหารสดแช่แข็งรวมถึงอาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง โดยสามารถหาซื้อได้ง่ายและหลากหลายจากร้านค้าปลีกประเภทต่างๆ เช่น ดิสคานต์ สโตร์ ซูเปอร์มาร์เก็ต ไฮเปอร์มาร์เก็ตหรือจากร้านสะดวกซื้อใกล้บ้าน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ประกอบการ ด้านอาหารทั้งที่ผลิตขายในประเทศและส่งออกต่างประเทศ เริ่มหันมาสนใจลูกค้าในกลุ่มนี้มากขึ้น จึงเริ่มมีการเพิ่มหรือปรับสายการผลิตให้มาผลิตอาหารในรูปแบบเฉพาะเช่นอาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง ซึ่งเน้นความสะดวกรวดเร็วในการบริโภคมากขึ้น เพื่อรองรับตลาดและผู้บริโภครุ่นใหม่ที่นิยมความสะดวกรวดเร็ว

อาหารสำเร็จรูปแช่แข็งแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ 1. อาหารสำเร็จรูปแช่แข็งพร้อมรับประทานทั้งประเภทข้าวกล่องสำเร็จรูปแช่แข็ง เช่น ข้าวกระเพราแช่แข็ง ข้าวต้มทะเลแช่แข็ง ประเภทต้มยำแช่แข็ง เช่น ปอเปี๊ยะกุ้งแช่แข็ง ข้าวปั้นหน้าทะเลแช่แข็ง ประเภทเบเกอรี่และขนมหวานแช่แข็ง เช่น เค้กแช่แข็ง ขนมหวานแช่แข็ง ประเภทฟาสต์ฟู้ดแช่แข็ง เช่น พิซซ่าแช่แข็ง 2. อาหารสดแช่แข็ง เช่น อาหารทะเลแช่แข็ง ผักและผลไม้แช่แข็ง จากภาพรวมตลาดอาหารแช่แข็งมีอัตราเติบโตอย่างต่อเนื่องติดต่อกันในช่วง 2 – 3 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2547 อาหารสำเร็จรูปแช่แข็งในประเทศมีมูลค่า 1,000 ล้านบาท แต่ถ้านับเฉพาะอาหารสำเร็จรูปแช่แข็งประเภทข้าวกล่องจะมีมูลค่าตลาดรวมประมาณ 500 ล้านบาท และคาดว่าจะขยายตัวถึงร้อยละ 20 ต่อปี (อีซีโกโออิซี เซกเมนต์ใหม่อาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง, 2548)

ปัจจุบันอาหารกล่องพร้อมรับประทานแช่แข็งที่ขายในประเทศมีหลายยี่ห้อ ที่ได้รับความนิยมและเป็นผู้นำตลาด ได้แก่ อีซีโกของเซเวน-อีเลฟเว่นร้านสะดวกซื้อในเครือซีพี โดยในปี 2547 มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 46 ไออิมร้อยละ 30 ควิกมีลของเอสแอนด์พีร้อยละ 7 ตามลำดับ (Marketeer, กุมภาพันธ์ 2548) นอกจากนั้นมีผู้ผลิตอาหารอีกหลายบริษัทสนใจและได้ขยายธุรกิจสู่อาหารกล่องแช่แข็ง เช่น อีซีมีลของสุรพลฟู้ดส์ และ พรานทะเลที่ได้ประสบความสำเร็จจากอาหารทะเล

พร้อมปรุง แซ่แข็ง แต่อาหารสำเร็จรูปแช่แข็งยังคงมีความจำกัดอยู่ เนื่องจากการรับประทานจะต้องใช้เครื่องมือในการทำให้ร้อน เช่นเตาไมโครเวฟ เตาอบ อีกทั้งการเก็บอาหารแช่แข็งต้องเก็บในตู้เยือกแข็งในตู้เย็นเพื่อรักษาอุณหภูมิ ประกอบกับการวางขายอาหารพร้อมบริโภคทั่วไปยังมีความสะดวกอยู่มาก และราคาของอาหารแช่แข็งค่อนข้างสูง ดังนั้นในยุคที่การแข่งขันทางการตลาดของสินค้ามีมากขึ้น ผู้ผลิตนอกจากต้องพยายามผลิตสินค้าที่ดีที่สุดแล้ว ต้องศึกษาความต้องการของผู้บริโภค ความได้เปรียบทางการตลาดขึ้นอยู่กับผู้ประกอบการรายใดมีเครือข่ายหรือช่องทางการจัดจำหน่ายมากกว่า มีการค้นคว้า วิจัยและพัฒนาสินค้าดีกว่า ตลอดจนสามารถเห็นช่องว่างการตลาดที่จะแทรกตัวเข้าแข่งขันได้

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีการเจริญเติบโตทางธุรกิจเป็นอันดับ 2 รองจากกรุงเทพมหานคร และเป็นศูนย์กลางทางการค้าของภาคเหนือ มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ อำนาจซื้อใกล้เคียงกับผู้บริโภคในส่วนกลาง ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้สูงมีการศึกษาค่อนข้างดีและมีวิถีชีวิตโดยเฉพาะในอำเภอเมืองที่คล้ายคลึงกับประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยมีการเพิ่มของประชากรอย่างต่อเนื่องในปี 2547 มีประมาณ 250,136 คน (กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย, 2548) มีค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคสินค้าประเภทอาหารและเครื่องใช้ที่มีไข่อัลกอฮอล์มูลค่า 2,745 บาทต่อครัวเรือน (สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่, 2546)

จากเหตุผลข้างต้นการศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการซื้ออาหารแช่แข็งของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการอาหารแช่แข็งในการนำไปประกอบการวางแผนกิจกรรมและกลยุทธ์การตลาด พร้อมทั้งสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้เหมาะสมกับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันยุคปัจจุบันได้

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้ออาหารสำเร็จรูปแช่แข็งพร้อมรับประทาน ของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค ในการซื้ออาหารสำเร็จรูปแช่แข็งพร้อมรับประทาน ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด สำหรับธุรกิจอาหารสำเร็จรูปแช่แข็งพร้อมรับประทานของผู้ที่สนใจ

นิยามศัพท์

พฤติกรรมการซื้อขาย หมายถึง การกระทำของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการซื้ออาหารสำเร็จรูปแช่แข็งพร้อมรับประทาน

อาหารสำเร็จรูปแช่แข็งพร้อมรับประทาน หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากโรงงานในลักษณะอาหารสำเร็จรูปและผ่านกระบวนการแช่แข็งที่อุณหภูมิใจกลางไม่ต่ำกว่า - 40 องศา และมีอายุสินค้าในสถานที่เก็บไม่ต่ำกว่า - 18 องศา ให้นาน 12-18 เดือน บรรจุในภาชนะ หรือบรรจุตามคำสั่งซื้อ หรือรูปแบบมาตรฐาน

ผู้บริโภค หมายถึง บุคคลที่เคยซื้ออาหารสำเร็จรูปแช่แข็งพร้อมรับประทาน ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved